

кг). Але кращі результати одержані через 3 місяці і найкращі – через 4 місяці відгодівлі (відповідно – 42,5 і 45,6 кг).

Таким чином, при постановці на відгодівлю 4-місячних крупних баранців, їх можна реалізовувати на м'ясо вже в 7-місячному, а дрібних – у 8-місячному віці.

При постановці на відгодівлю 6-місячних баранців крупних за розмірами, їх можна реалізовувати з 8-місячного віку, дрібних за розмірами – з 9-10 місячного.

УДК 636.082

СЕЛЕКЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ОЗНАКИ ВЕЛИКОПЛІДНОСТІ ПОРОСЯТ

В.Г.ПЕЛИХ – к. с.-г. н., доцент Херсонський ДАУ

Серед ознак репродуктивної здатності свиноматок важливе значення має великоплідність поросят. Рівень живої маси при народженні певним чином обумовлює наступну енергію росту тварин, їх скоростиглість та відгодівельні якості. Вважається, що більша жива маса при народженні на 100 г забезпечує 10 кг приросту живої маси в віці 180-210 днів.

Але, не зважаючи на те, що показник великоплідності враховується при оцінці гнізда свиноматок до останнього часу недостатньо вивчені біологічні основи формування великоплідності поросят, їх спадкова обумовленість та механізм зв'язку з наступним ростом і розвитком тварин. Це вказує на актуальність досліджень з питань детального вивчення великоплідності свиней з метою використання її як селекційної ознаки для підвищення репродуктивних і продуктивних якостей свиней. В цьому плані М.Д.Березовським (1999) запропоновані нові підходи, що ґрунтуються на визначенні вирівняності гнізд за великоплідністю, яка сприяє кращому росту поросят до відлучення. Використання даного критерію виявилось ефективним в дослідженнях Д.В.Ломако (2000).

Виходячи з цих передумов завданням досліджень явилось комплексне вивчення ознаки великоплідності поросят та вирівняності гнізд як критеріїв відбору в свинарстві.

Дослідження виконані в дослідному господарстві “Піонер” Нововоронцовського району Херсонської області. Об'єктом дослідження були свиноматки великої білої породи.

Свиноматки були розподілені на класи М⁻(мінус-варіант), М⁰(модальний клас) і М⁺(клас плюс-варіант) за показниками багатоплі-

дності. Вирівняність гнізд визначалась за методикою М.Д.Березовського(2000):

$$ВГ = 3,1 \cdot \frac{\bar{X}}{X_{\max} - X_{\min}}, \text{ де}$$

ВГ – вирівняність гнізда;

$X_{\max}$ – жива маса найважчого у гнізді поросяти, кг;

$X_{\min}$ – жива маса найлегшого у гнізді поросяти, кг;

$\bar{X}$ - середня жива маса поросят у гнізді при народженні, кг;

3,1 - постійний коефіцієнт.

Після визначення цього показника гнізда маток були розподілені на неvirivnyani (нижче середнього по стаду) і virivnyani (вище середнього по стаду).

Проведено дослідження залежності розподілу поросят за живою масою при народженні та їх збереженістю до відлучення залежно від класів маток за багатоплідністю та вирівняністю гнізд.

В результаті досліджень встановлено, що більший відсоток поросят з низькою живою масою (до 1,0 кг включно) виявили серед маток класу M^+ з багатоплідністю 12,7 голови, причому їх було більше в virivnyaniх гніздах (табл.1). Цей феномен вказує на те, що в багатоплідних опоросах дещо нижча маса поросят при їх більшій однорідності за масою.

В групах маток M^0 і M^- поросят з низькою живою масою в virivnyaniх гніздах значно менше. Починаючи з живої маси при народженні 1,1 кг більша доля поросят отримана в virivnyaniх гніздах. І лише поросят масою 1,5 кг і вище більша в неvirivnyaniх гніздах, але їх доля складає від 0,2 до 1,8% в загальній чисельності поросят. Таким чином, слід відзначити, що вихід поросят з оптимальною масою для ефективного вирощування (1,1...1,4 кг) значно більший серед маток з virivnyaniх гнізд. Важливо також відзначити, що максимальну кількість поросят отримано серед virivnyaniх гнізд (20,2 порівняно з 11,4 в класі M^- ; 16,3 порівняно з 15,7 в класі M^0 ; 19,5 і відповідно 16,9 в класі M^+). В цілому від неvirivnyaniх гнізд отримано 43,7 %, а від virivnyaniх – 56,3% поросят.

Таблиця 1 – Розподіл поросят за живою масою при народженні (%)

Клас розподілу	Вирівняність гнізда	Жива маса при народженні, кг										Всього
		0,8 і <	0,9	1,0	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7 і >	
М ⁻	Н	2,2	0,7	0,4	1,1	1,3	2,2	1,1	1,1	0,2	1,1	11,4
	В	1,9	1,3	0,7	2,9	4,0	4,6	2,2	0,9	1,1	0,6	20,2
М ⁰	Н	2,2	1,1	1,1	1,5	2,2	1,5	1,5	1,5	1,3	1,8	15,7
	В	0,7	3,3	1,5	2,9	1,5	2,9	1,8	1,5	-	0,2	16,3
М ⁺	Н	3,3	1,9	2,2	3,3	1,6	1,8	0,8	0,7	0,2	0,7	16,5
	В	4,4	2,9	3,8	2,6	2,4	2,4	0,9	0,5	-	-	19,5
Всього		14,7	11,2	9,7	14,3	13,0	15,4	8,3	6,2	2,9	4,3	100
В неvirівняних		7,7	3,7	3,7	5,9	5,1	5,5	3,4	3,3	1,7	3,6	43,7
У virівняних		7,0	7,5	5,9	8,4	7,9	9,9	4,9	2,9	1,2	0,7	56,3

На наш погляд отримано важливі результати щодо рівня збереженості поросят в вивчаємих групах (табл.2). Виявилось, що в усіх групах значно нижча збереженість поросят в класі маток М⁻ серед неvirівняних гнізд (40,0%). В той же час в цьому ж класі збереженість серед virівняних гнізд була на рівні 66,7%. Цікаво визначити, що збереженість поросят масою 1,5 кг і вище була на досить високому рівні незалежно від virівняності гнізд (91,7...100,0%). Але для практики свинарства важливо, що найбільша збереженість поросят самої високої частоти розподілу (масою від 1,1 до 1,4 кг) була вищою серед virівняних гнізд. В цілому збереженість поросят від маток з неvirівняними гніздами склала 79,9%, а з virівняних гнізд – 88,3% і була високовірогідною. Серед класів маток найбільша збереженість поросят отримана в модальному класі М⁰, що співпадає з теоретичним обґрунтуванням доцільності використання стабілізуючого добору в свинарстві.

На підставі проведених досліджень встановлено, що найбільш доцільно вести відбір маток для відтворення стада з класу М⁰ і з virівняних гнізд. Це буде сприяти підвищенню ефективності ведення галузі свинарства в нашій країні.

Таблиця 2 — Збереженість поросят до відлучення

Клас розподілу за багатолідністю	Вирівняність гнізд при народженні	Жива маса поросят при народженні, кг									Всього поросят в групах		
		1,0 і менші			1,1...1,4			1,5 і більші					
		при народженні, гол.	при відлученні, гол.	збереженість, %	при народженні, гол.	при відлученні, гол.	збереженість, %	при народженні, гол.	при відлученні, гол.	збереженість, %	при народженні, гол.	при відлученні, гол.	збереженість, %
M ⁻	H	15	6	40,0	26	22	84,6	11	11	100	52	39	75,0
	B	18	12	66,7	62	61	98,4	12	11	91,7	92	84	91,3
M ⁰	H	20	10	50,0	31	29	93,5	21	21	100	72	60	83,3
	B	25	18	72,0	41	39	95,1	8	7	87,5	74	64	86,5
M ⁺	H	34	25	73,5	34	28	82,4	7	7	100	75	60	80,0
	B	50	40	80,0	38	36	94,7	2	2	100	90	78	86,7
Всього		162	111	68,5	232	215	92,6	61	59	96,7	445	385	84,6
В невірвняних гніздах		69	41	59,4	91	79	86,8	39	39	100	199	159	79,9
У вирівняних гніздах		93	70	75,3	141	136	96,5	22	20	90,9	256	226	88,3

УДК 636.127:636.082

ВИЗНАЧЕННЯ ДИСКРЕТНОСТІ ЛІНІЙ І ТИПОЛОГІЧНИХ ГРУП КОНЕЙ ЧИСТОКРОВОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ ВЕРХОВИХ ПОРІД

Т.І.НЕЖЛУКЧЕНКО – д. с.-г.н., доцент, Херсонський ДАУ,
Т.А.ЯБЛОНСЬКА – пошукувач, Миколаївська ДАА

Оцінка дискретності існуючого генофонду тварин є базою для підтримки структури порід, ліній, а також отримання ефекту гетерозису при їх схрещуванні. Така оцінка має важливе значення в практиці племінної роботи при апробації нових заводських і внутрішньопородних типів, тому що дозволяє об'єктивно визначити, наскільки вказані групи тварин відрізняються на фоні вихідної популяції (Серомолот В.В., Святченко С.І., 1984). У дослідженнях Т.І. Нежлукченко (1999) показана генотипова диференціація вихідних порід і помісей з різною часткою крові австралійських мериносів з асканійськими тонкорунними вівцями.

Тому слід визнати актуальною оцінку генотипових відмінностей типологічних, продуктивних і репродуктивних ознак тварин за допомогою сучасних методів розведення. Успішне вирішення цієї проблеми